

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr. Bölcskei Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 15.M.458/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.639.649/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. április 16. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.639.649/2012/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 15.M.458/2012/3. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 150.000 (egyszázötvenezer) forint és 40.500 (negyvenezer-öttszáz) forint áfa együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

A felperes keresete az alperes által közölt felmentés jogellenességének megállapítására, ennek jogkövetkezményei alkalmazására irányult.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 15.M.458/2012/3. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát. Kötelezte az alperest a felperes javára 12 havi átlagkeresetnek megfelelő átalánykártérítés megfizetésére. Az ezt meghaladó - további 24 havi átlagkeresetnek megfelelő kárátalány megfizetésére irányuló - keresetet elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2006. január 1-jétől köztisztviselői, később kormánytisztviselői jogviszonyban állt az alperesnél. 2010. december 29-étől 2011. április 3-áig keresőképtelenség miatt betegállományban volt. Az alperes 2011. május 2-án a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.) 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján indokolás nélkül két hónapos, 2011. május 2-ával kezdődő felmentési idővel megszüntette.

A munkaügyi bíróság alaposnak találta a felperes hivatkozását, miszerint az alperes intézkedése az Mt. 90.§ (2) bekezdés alapján felmentési védelembe ütközött. A felperest 2011. április 4-étől nyilvánította az orvos keresőképesé, a felmentési idő pedig 2011. május 2-ával kezdődött, és a felmentés közzlése is e napon történt meg. A Ktjv. 59. § a) pontja alapján alkalmazni rendelt Mt. 90. §

(2) bekezdés b) pontjába ütköző felmentés jogellenes, mert a felmentési védelmi idő a felmentés közlésekor még nem telt el figyelemmel az Mt. 90. § (4) bekezdésében foglaltakra, miszerint az (1) bekezdésben meghatározott védelem szempontjából a felmentés közlésének időpontja az irányadó.

Az alperes marasztalásakor a Ktjv. 62. § (3) bekezdését alkalmazta, és az alperest 12 havi átlagkeresetnek megfelelő átalánykártérítés megfizetésére kötelezte figyelemmel az alperes jogsértésének súlyára, a felperes öt évet meghaladó jogviszonyára, és arra, hogy a felmentés közlésekor néhány nap híján 50 éves volt. Az intézkedést követően munkanélküli ellátást kellett igénybe vennie, a munkáltató intézkedése pedig nehéz helyzetbe hozta őt. Az ezt meghaladó, a további 24 havi átlagkeresetnek megfelelő kárátalány megfizetésére irányuló igényt elutasította.

Az alperes fellebbezése elsődlegesen az ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítására, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat meghozatalára kötelezésére irányult.

Álláspontja szerint a felmentést az Mt. 90. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt védettség időszakát követően közölték a felperessel, így megalapozatlan azon érvelés, miszerint az jogellenes lenne, mert a felmentési idő két nappal az Mt. 90. § (2) bekezdésben előírt időpont leteltét megelőzően kezdődött. A fellebbezés kiegészítésében előadta, hogy az elsőfokú bíróságnak a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania, mert a Pp. 93. § (3) bekezdésébe, illetőleg a 196. § (1) bekezdésébe ütköző módon nem teljes bizonyító erejű magánokirati formában nyújtotta azt be a felperes, így a keresete elkészt.

A Fővárosi Törvényszék 49.Mf.639.649/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta azzal, hogy a felperes kormánytisztviselői jogviszonya az alperesnél 2013. április 17-én szűnt meg.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által feltárt tények alapján kifejtett értékeléssel és a vonatkozó jogszabályok alkalmazásával meghozott döntésével, míg az alperes marasztalására vonatkozó indokokkal csak részben értett egyet.

Megállapította, hogy a keresetet részben elutasító rendelkezés ellen egyik fél sem élt fellebbezéssel, ezért az elsőfokú ítéletet csak a fellebbezett részében bírálta felül.

Arra tekintettel, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott a Pp. 196. § (1) bekezdésében foglalt megsértésére, ezért a Pp. 235. § (1) bekezdés szerint az erre vonatkozó érvelését a másodfokú eljárásban már nem lehetett figyelembe venni arra is tekintettel, hogy ezen előadását a fellebbezési határidő letelte után tette meg.

A másodfokú bíróság - egyetértve az elsőfokú bíróság döntésével - megállapította, hogy az alperes az intézkedése időpontjában hatályos Ktjv. 62. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt

jogsértéssel szüntette meg a felperes jogviszonyát, ezért az intézkedése jogellenes. A 2012. március 1-jén hatályba lépett 2012. évi V. törvény 3. § (5) bekezdése alapján azonban a 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) 193. § (4) bekezdését kellett alkalmazni, amely a perbeli jogsértés esetén 2-12 havi „átlagkereset” megfizetéséről rendelkezik.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperes javára megítélt átalánykártérítés mértéke tekintetében nem vette figyelembe, hogy a 12 havi átalánykártérítés a perbeli esetben e jogcímen megítélhető legmagasabb összeg. Ugyanakkor egyetértett az elsőfokú bíróságnak az alperes 12 havi átalánykártérítés megfizetéséről hozott döntésével megállapítva, hogy az általa értékelt jogsértésre és a felperes személyét érintő körülményekre vonatkozó mérlegelési szempontokat az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően kérte hatályon kívül helyezni és „az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítani, és a felperes keresetét elutasítani”, valamint a felperest perköltségben marasztalni.

Hivatkozása szerint a jogerős ítélet az Mt. 90. § (2) bekezdésének b) pontjába, 94. (helyesen 90.) § (4) bekezdésébe, a Ktv. 59. § (3) bekezdés a) pontjába, a Ktjv. 62. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik figyelemmel a BH.2009.122. számú eseti döntésre is. A Pp. 93. § (3) bekezdésében, 130. § (1) bekezdés h) pontjában, 157. § a) pontjában, 196. § (1) bekezdésében, és a 252. § (2) bekezdésében foglalt eljárásjogi rendelkezéseket is sérti.

Álláspontja szerint az Mt. 90. § (2) bekezdés b) pontjában és a (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel a kialakult bírói gyakorlat szerint a felmentés tilalma azt jelenti, hogy az intézkedés nem eshet a jogszabályban meghatározott védettség időszakának tartamára. A perbeli felmentést az alperes az Mt. 90. § (1) bekezdés a) pontjában megjelölt védettség időszakát követően közölte, a felmentési idő kezdődött 2 nappal korábban az Mt. 90. § (2) bekezdés b) pontjában előírt időponttól. Ezért a munkáltató a felmentési védelemre vonatkozó szabályokat nem szegte meg, így intézkedése nem jogellenes. Az Mt. 90. § (4) bekezdése az (1) bekezdésben meghatározott védelmi idő vonatkozásában alkalmazható, jelen esetben pedig a (2) bekezdés megsértése merülhet fel. Ennek jogkövetkezménye csak az lehet, hogy a felmentési idő meghosszabbodik (BH.2009.122.).

A másodfokú bíróság jogellenesen nem értékelte azon fellebbezési érvelését, miszerint a keresetlevelet az elsőfokú bíróságnak idézés kibocsátása nélkül a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontja alapján el kellett volna utasítani, ennek hiányában pedig a Pp. 157. § a) pontja alapján a pert megszüntetni. A felperes ugyanis a Pp. 93. § (3) bekezdésébe, 196. § (1) bekezdésébe ütközően nem teljes bizonyító erejű magánokirati formában nyújtotta be a keresetét, így a Ktjv. 2. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Ktv. 59. § (3)

bekezdésben megjelölt keresetindítási határidőt elkéste.

Erre vonatkozó jogi érvelését a másodfokú bíróság a Pp. 252. § (2) bekezdésében foglaltakat megsértve mellőzte, ugyanis a fellebbezési kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül kellett volna vizsgálnia, hogy az elsőfokú eljárásban történt-e lényeges eljárási szabálysértés, amely miatt a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése szükséges.

A másodfokú bíróság egy már megsemmisített jogszabály alapján állapította meg az alperes jogsértését. A felmentés időpontjában hatályos Ktjv. 62. § (1) bekezdés a) pontját ugyanis a 8/2011. (II.18.) AB határozat megsemmisítette.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az alperes megalapozottan hivatkozott a Pp. 252. § (2) bekezdésének megsértésére. A másodfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy fennálltak-e a per Pp. 157. § a) pontjában foglalt, a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontjára alapított megszüntetésének a feltételei. Ez utóbbi jogszabályi rendelkezések megsértését azonban alaptalanul állította az alperes.

A felperes határidőben benyújtott keresete a Pp. 93. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére valóban nem felelt meg a Pp. 196. § (1) bekezdés rendelkezéseinek. Az elsőfokú bíróság mellőzte a keresetlevélre is irányadó, a Pp. 95. § (1) bekezdésben foglalt hiánypótlási szabályok alkalmazását. Ennek azonban nem az alperes által hivatkozott permegszüntetés a perjogi következménye (BH.1981.195.), hanem az, hogy a keresetlevelet a tartalma szerint kell elbírálni, azt hiánypótlás hiányában sem lehet figyelmen kívül hagyni (BH.1992.326.). A keresetlevél a teljes bizonyító erejű magánokirati forma hiánya ellenére nem szenvedett olyan hiányban, amely miatt a keresetet nem lehetett elbírálni. Ezért a Pp. 130. § (1) bekezdés j) pontja alapján nem lehetett helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának, következésképpen a Pp. 157. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásának. (A perben tartott első tárgyaláson egyébként a felperes a határidőben benyújtott keresetlevelében foglaltakat fenntartotta, ezen nyilatkozatát a tárgyalási jegyzőkönyv közokirati formában tartalmazza.)

A fentiekre tekintettel a keresetlevelet nem lehet figyelmen kívül hagyni, így nem lehet a formailag hiányos keresetlevelet elkésettnek sem tekinteni. Ezért a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontja, és a 157. § a) pontja alkalmazásának ez okból sem volt helye.

Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a felmentési intézkedés közlése időpontjában a Ktjv. 62. § (1) bekezdését az Alkotmánybíróság a 8/2011. (II.18.) AB. határozattal megsemmisítette. Ugyanakkor a másodfokú bíróság helyesen alkalmazta az ügyben a Kttv. 193. §-ban foglalt rendelkezéseket. Ennek (1) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a kormánytisztviselő kormányzati

szolgálati jogviszonyának megszüntetése jogellenes, ha felmentési védelembe (azaz a 70-71. §-ba) ütközik. A Kttv. 71. § (1) bekezdés a) pontja rendelkezik arról, hogy a munkáltató általi felmentés esetén a felmentési idő legkorábban a betegség miatti keresőképtelenség, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy évet követő napon kezdődik. A perbeli esetben a felmentés közlésekor a felperesre irányadó, a Ktjv. 59. § a) pontja alapján alkalmazni rendelt Mt. 90. § (2) bekezdés b) pontjába ütköző felmentés - az alperes által hivatkozott bírói gyakorlatra is tekintettel - nem minősült jogellenesnek.

A felperes ugyanis 2011. április 3-áig volt keresőképtelen, így ezen időpontot követő 30 napot követően kezdődhetett volna jogszerűen a felmentési ideje a Ktjv. 59. § a) pontja alapján alkalmazni rendelt Mt. 90. § (2) bekezdés b) pontja szerint. E rendelkezés megsértésének jogkövetkezményeként a felmentés jogellenességét kimondó Ktjv. 62.§ (1) bekezdés a) pontja azonban a felmentés közlésekor már nem volt hatályban. A jogellenes megszüntetésre vonatkozóan alkalmazandó Kttv. 193.§ (1) bekezdése által hivatkozott 71. § (1) bekezdés a) pontja pedig már nem tartalmazza a keresőképtelenség miatti felmentési tilalmi időt követő 30 napos, a felmentési idő kezdetéig kötelezően biztosítandó időtartamra vonatkozó előírást. Ezért az alperes intézkedése, amellyel a felperes felmentési idejét 2011. május 2-ától kezdődően állapította meg, nem minősíthető felmentési tilalomba ütközőnek.

Helytállónan hivatkozott az alperes az Mt. 90. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakkal kapcsolatban kialakult egységes bírói gyakorlatra, miszerint ezen rendelkezés megsértése a felmentést nem teszi jogellenessé, hanem annak jogkövetkezménye az, hogy a jogszabálynak megfelelően kell számítani a felmentési időt, vagyis a felmentés időtartama meghosszabbodik (BH.2009.122.).

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a felperes keresetét elutasította.

Az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségét a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperes köteles viselni.

A felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán a le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Takács Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő

